

let's build a home
together
te vazda kher
khetane

TREĆI PERIODIČNI IZVEŠTAJ

februar 2015 – juli 2015

Programme Funded by EU

www.beograd.rs

let's build a home
together
te vazda kher
khetane

Poboljšanje životnih uslova za najugroženije romske porodice u Beogradu
CRIS Number: 2013/313-484, Srbija

Opšti cilj:

Poboljšanje životnih uslova za izbeglice i porodice interno raseljenih lica

Svrha:

Obezbeđivanje adekvatne podrške za maksimalno 200 romskih porodica ugroženih raseljavanjem, uključujući tamo gde je moguće, trajna stambena rešenja.

Ukupni budžet:

3,6 miliona evra

Početak / kraj:

8. februar 2013. / 7. februar 2016.

Obuhvaćeno područje:

Grad Beograd

Donatori:

Delegacija Evropske unije (DEU)
Grad Beograd

Partner na realizaciji:

Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)

Partnerske organizacije:

Grad Beograd i Kancelarija visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava preko Savetnice Ujedinjenih nacija za ljudska prava u Srbiji

Datum izveštaja:

31. avgust 2015.

Obuhvaćeni period:

1. februar – 31. juli 2015.

Pripremio:

Operativni centar UNOPS-a u Srbiji
Šumatovačka 59, 11000 Beograd, Srbija

Rezime

Do kraja jula 2015. projekat "Sagradimo dom zajedno" je zabeležio dobre rezultate: 61 porodica sa 306 članova (151 žena i 155 muškaraca) preselila se u svoje nove domove i sve porodice su dobile osnovni komplet aparata za domaćinstvo. Isto tako, porodice u vlastitim i seoskim kućama su dobile građevinski materijal za obnovu kuća, dok je 38 porodica u seoskim kućama dobilo alate i mašine sa kojima bi mogli da ostvare prihod. Iako se porodice svakodnevno suočavaju s različitim izazovima, obezbeđena podrška bi mogla biti čvrsta osnova za socijalnu inkluziju i doprinos unapređenju njihovog položaja u društvu.

Dvanaest porodica sa 58 članova (29 ženskog i 29 muškog pola) uselilo se u stanove za socijalno stanovanje u Orlovskom naselju u maju 2015. godine; krajem jula završena je izgradnja 15 stanova u Jabučkom Ritu, dok radovi na 32 stambene jedinice u Mislođinu trebalo bi da se završe do početka novembra 2015. U julu 2015. je kupljena još jedna seoska kuća.

Jedan od uspeha projekta predstavlja i usvajanje i implementacija Pravilnika o kriterijumima izbora korisničkih porodica za socijalno stanovanje, što doprinosi procesu poboljšanja položaja romskih porodica prepoznatih kao krajnje ugrožene socijalne grupe. Socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima kao model socijalnog stanovanja za romsku populaciju je prvi put uvedeno u Gradu Beogradu.

Metodologiju za konsultacije sa primajućom zajednicom izradila je Kancelarija visokog komesara za ljudska prava (OHCHR) kao deo podrške Sekretarijatu za socijalnu zaštitu grada Beograda, kojom se omogućava dosledna primena načela učešća i nediskriminacije i podrazumeva uključivanje svih institucija nadležnih za sigurnost i integritet Roma. Međutim, grad Beograd do sada nije ostvario nikakav značajniji napredak u organizovanju smislenih konsultacija sa primajućim zajednicama.

Potpisivanjem trećeg Dodatka u februaru 2015. projekat je produžen za 12 meseci (do februara 2016.) i ukoliko Grad Beograd ispuni svoje obaveze u sklopu završetka izgradnje 47 stanova za socijalno stanovanje, to će značiti da će ukupno 110 romskih porodica dobiti odgovarajuće domove.

Međutim, to još uvek znači da je 51 porodica bez trajnog stambenog rešenja, u prvom redu zbog sporog reagovanja Grada Beograda koji nije mogao da odredi odgovarajuće lokacije dovoljnog kapaciteta za izgradnju stanova za socijalno stanovanje. UNOPS će aktivno doprinositi naporima Grada Beograda, Delegacije Evropske unije i svih zainteresovanih strana u pripremi sveobuhvatnog predloga i pronalaženju odgovarajućeg rešenja za te porodice.

Ovaj izveštaj ima osam poglavlja, u kojima je dat detaljan opis svih aktivnosti i napredak ka ostvarenju projektnih rezultata, i pruža pregled relevantnih okolnosti koje su uticale na projekat, uključujući poteškoće na koje se nailazilo, aspekte realizacije i multidisciplinarna tematska područja.

Sadržaj

Rezime	3
Sadržaj.....	4
1 Kontekst	6
1.1 Problemi koje treba rešiti	6
1.2 Državna i sektorske politika	7
1.3 Korisnici i uključene strane	7
2 Intervencija	7
2.1 Opšti cilj	7
2.2 Svrha	8
2.3 Rezultati	8
2.4 Aktivnosti	11
3 Pretpostavke i rizici	23
3.1 Pretpostavke	23
3.2 Rizici	23
4 Vidljivost.....	25
5 Poteškoće na koje se naišlo.....	26
6 Multidisciplinarnе (tematske) oblasti	28
6.1 Rodna ravnopravnost	28
6.2 Životna sredina	28
6.3 Institucionalni i upravljački kapacitet	29
6.4 Dobro upravljanje	29
7 Sprovođenje	29
7.1 Nabavka	29
7.2 Ljudski resursi	30
7.3 Finansije	30
7.4 Logistika/Putovanja	30
7.5 IKT	30
8 Praćenje i evaluacija.....	30
8.1 Praćenje	30
8.2 Sednice Upravnog odbora/Koordinacionog tela	31
8.3 Evaluacija	31
Aneks I Napredak po pokazateljima.....	32
Aneks II – Indikativni plan za treći i četvrti kvartal 2015.....	36
Lista dodatnih Aneksa	36

Lista akronima

Akcioni plan	Akcioni plan Grada Beograda za preseljenje stanovnika iz novoformiranih naselja Makiš 1, Makiš 2, Resnik, Jabučki Rit i Kijevo
CEDAW	Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena
CESCR	Komitet za ekonomska, socijalna i kulturna prava
DEU	Delegacija Evropske unije
EIB	Evropska investiciona banka
EU	Evropska unija
EU PROGRES	Program evropskog partnerstva sa opštinama
HRA	Savetnik za ljudska prava
IRL	Interno raseljeno lice
JKP	Javno komunalno preduzeće
NVO	Nevladina organizacija
OCD	Organizacija civilnog društva
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
OHCHR	Kancelarija visokog komesara za ljudska prava
SEIO	Kancelarija za evropske integracije Republike Srbije
UN	Ujedinjene nacije
UNHCR	Visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbeglice
UNOPS	Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge

1 Kontekst

Projekat „Poboljšanje životnih uslova za najugroženije romske porodice u Beogradu” (Sagradimo dom zajedno) je deo šireg programa koji sprovodi Vlada Srbije - Podrška pristupu pravima, zapošljavanju i osamostaljivanju izbeglica i interno raseljenih lica (IRL) u Srbiji. Naime, njegove aktivnosti se sprovode u okviru Komponente 1, a cilj mu je da poboljša životne uslove za porodice izbeglica i interno raseljenih lica (IRL) uključujući obezbeđivanje podrške za trajna i adekvatna stambena rešenja za najviše 170 romskih porodica, uglavnom iz Belvila.

1.1 Problemi koje treba rešiti

Krajem aprila 2012. oko 250 porodica, uglavnom Roma, raseljeno je iz neformalnog novobeogradskog naselja poznatog kao Belvil. Polovina porodica je otišla da živi u novoformirana naselja na pet lokacija u Beogradu (Makiš, Kijevo, Resnik, Jabučki Rit i Dren). Nakon što je naselje Dren zatvoreno, porodice su prebačene u Barajevo, Surčin i Mladenovac. Druga polovina je preseljena u one opštine u Srbiji u kojima je poslednji put registrovano njihovo prebivalište.

Grad Beograd, u saradnji sa Kancelarijom za ljudska i manjinska prava (OHMR), Timom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, romskom zajednicom i relevantnim državnim institucijama, uz podršku Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS), izradio je Akcioni plan za preseljenje stanovnika novoformiranih naselja Makiš 1, Makiš 2, Resnik, Jabučki Rit i Kijevo, koji treba da se sprovede u roku od dve godine od usvajanja od strane Gradskog veća (u februaru 2013.).

Evropska unija je podržala sprovođenje Akcionog plana kroz projekat „Poboljšanje životnih uslova za najugroženije romske porodice u Beogradu” vredan 3,6 miliona evra, koji je započet u februaru 2013. na period od 23 meseca, sa zadatkom da se obezbedi podrška za pronalaženje adekvatnih stambenih rešenja za korisnike Rome, Romkinje i romske porodice iz novoformiranih naselja. Ta pomoć je obuhvatala: izgradnju stanova za socijalno stanovanje i obnovu privatnih i seoskih kuća, s tim da bi ove druge bile kupljene preko projekta koji realizuje OEBS, a finansira švedska agencija za međunarodni razvoj – SIDA. Međutim, nakon što je OEBS saopštio 9. januara 2014. da nije bio u mogućnosti da ispuni svoje obaveze, Delegacija Evropske unije (DEU) i UNOPS su 13. marta 2014. potpisali Dodatak 1, kojim se odobrava UNOPS-u da seoske kuće kupuje direktno.

Drugi Dodatak je potpisan u januaru 2015. , čime se projekat produžio za mesec dana kako bi se pripremio treći Dodatak. Treći Dodatak je omogućio produženje od 12 meseci (do februara 2016.), što bi trebalo biti dovoljno da se završi izgradnja stanova za socijalno stanovanje na tri

dostupne lokacije za 59 porodica i obezbede trajna stambena rešenja za ukupno 113 romskih porodica.¹

U početku se projekat, kao pilot inicijativa, suočavao sa nedostatkom metodologija za konsultacije sa svim korisnicima, nejasnim postupcima za izbor korisnika, procenu lokacija za socijalno stanovanje i obezbeđenje seoskih kuća, koje bi primenjivale međunarodne standarde u vezi sa pravima na adekvatno stanovanje i raseljavanje.

Projekat se sprovodi u partnerstvu sa Gradom Beogradom i Kancelarijom visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava (OHCHR).

1.2 Državna i sektorska politika

U periodu od 1. februara do 31. jula 2015. nije bilo novih državnih niti sektorskih politika.

1.3 Korisnici i uključene strane

Direktni korisnici projekta su:

- Muškarci, žene i porodice iz pet novoformiranih naselja, uključujući i sve osobe iseljene iz neformalnog naselja Belvil, svi identifikovani kao korisnici u Akcionom planu izuzev onih porodica koje su preseljene u južnu Srbiju
- Grad Beograd sa svojim institucijama
- Primajuće zajednice u nekoliko beogradskih opština.

Indirektni korisnici ovog projekta su Kancelarija za ljudska i manjinska prava, relevantne institucije na republičkom i lokalnom nivou nadležne za sprovođenje politika inkluzije Roma, i opšta romska populacija u Srbiji koja bi imala koristi od poboljšanog kvaliteta koordinacije i praćenja politika inkluzije Roma, unapređenog pristupa javnim uslugama i širenja najbolje prakse iz pilot opština.

2 Intervencija

2.1 Opšti cilj

Do kraja jula 2015. 61 korisnička porodica, sa 306 članova porodice (151 žena i 155 muškaraca), preselila se u svoje nove domove. Iako se porodice svakodnevno suočavaju sa različitim izazovima, obezbeđena podrška bi mogla biti čvrsta osnova za socijalnu inkluziju i doprinos unapređenju njihovog opšteg položaja u društvu.

¹ 59 u socijalnim stanovima, 11 u sopstvenim kućama i 43 u seoskim kućama.

2.2 Svrha

Projekat je do sada obezbedio trajna stambena rešenja za 61 porodicu (306 članova porodice, 151 ženskog i 155 muškog pola): u maju 2015. godine, 12 porodica je preseljeno u socijalne stanove u Orlovskom naselju, 10 porodica je dobilo pomoć da obnovi sopstvene kuće, a 39 ih je preseljeno u seoske kuće. Svaka od 61 porodice je dobila osnovni komplet aparata za domaćinstvo (šporet na drva, veš mašinu i frižider). Pored toga, porodicama u sopstvenim i seoskim kućama obezbeđen je građevinski materijal za obnovu, dok je 38 porodica u seoskim kućama takođe dobilo alate i mašine za ostvarivanje prihoda.

Isto tako, završena je izgradnja 15 stanova u Jabučkom Ritu, dok izgradnja 32 stambene jedinice u Mislođinu bi trebalo da se završi početkom novembra 2015. godine.

Projekat je podržao Grad Beograd u izradi, usvajanju i primeni Pravilnika o kriterijumima izbora korisničkih porodica za socijalno stanovanje. Primena Pravilnika doprinosi procesu poboljšanja položaja romskih porodica kao krajnje ugrožene socijalne grupe, dok je socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima kao model socijalnog stanovanja za romsku populaciju je prvi put uvedeno u Gradu Beogradu.

Metodologiju za konsultacije sa primajućom zajednicom izradio je OHCHR kao deo podrške Sekretarijatu za socijalnu zaštitu grada Beograda. Metodologija definiše obim obaveznih konsultacija sa primajućim zajednicama u okviru procesa razvoja i sprovođenja aktivnosti koje su direktno povezane sa njihovim potrebama. Njome se omogućava dosledna primena načela učešća i nediskriminacije, s posebnim naglaskom na stvaranju iskrenog dijaloga, medijacije i različitih oblika informisanja lokalnog stanovništva. Ona takođe podrazumeva uključivanje svih institucija zaduženih za bezbednost i integritet Roma da bi sva lica mogla u potpunosti da koriste svoja ljudska prava i osnovne slobode bez diskriminacije po bilo kom osnovu.

2.3 Rezultati

Rezultat 1: Planiranje preseljenja ciljnih zajednica u trajna stambena rešenja koja ispunjavaju standarde Ujedinjenih nacija po pitanju ljudskih prava, konkretno Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (ICESCR) i Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)

Učešće svih porodica koje su se opredelile za socijalno stanovanje obezbeđeno je putem niza sastanaka i radionica organizovanih radi diskusije o modelima socijalnog stanovanja, Pravilniku i postupku prijavljivanja za socijalne stanove.

OHCHR je uradio Metodologiju za konsultacije sa primajućom zajednicom, koja je usvojena 3. februara 2015. na sastanku Koordinacionog tela. Metodologija omogućava doslednu primenu načela učešća i nediskriminacije, a podrazumeva i uključenost svih institucija zaduženih za bezbednost i integritet romskog stanovništva.

Krajem jula 2015. na listi korisnika projekta našlo se 170 porodica (726 članova porodica, 358 ženskog i 368 muškog pola). Lista se stalno ažurirala na osnovu informacija iz gradskog Sekretarijata za socijalnu zaštitu o novorođenima i preminulima.

Rezultat 2: Utvrđene lokacije za izgradnju, uspostavljena komunikacija sa primajućim zajednicama, urađene sve neophodne analize i donete konačne odluke o lokaciji

U svom izveštaju Radna grupa projekta je navela da je na sastanku Koordinacionog tela održanom 18. maja 2015. lokacija u Mislođinu (Obrenovac) prihvaćena kao adekvatna za izgradnju 32 stana za socijalno stanovanje i da ispunjava međunarodne standarde jer omogućava pristup zapošljavanju, tržištima i osnovnoj infrastrukturi i uslugama, kao što su voda, struja, kanalizacija, zdravstvena zaštita i obrazovanje.

Na osnovu Pravilnika i rezultata javnog poziva za dodelu socijalnih stanova, Komisija za socijalno stanovanje je utvrdila listu od 12 porodica za preseljenje u socijalne stanove u Orlovskom naselju i 15 porodica u socijalne stanove u Jabučkom Ritu. Lista porodica koje će živeti u Mislođinu očekuje se u septembru 2015. godine.

Rezultat 3: Izrađena planska i tehnička dokumentacija za izgradnju stambenih jedinica i rekonstrukciju privatnih i seoskih kuća

Građevinska dozvola za lokaciju za socijalno stanovanje u Jabučkom Ritu izdata je 20. februara 2015. a postala je pravosnažna 2. marta 2015. godine.

Građevinska dozvola za Mislođin je zatražena 31. marta 2015. dobijena 20. aprila i postala pravosnažna/ pravno obavezujuća 27. aprila 2015. godine.

Rezultat 4: Izgradnja višeporodičnih stambenih objekata, obezbeđenje seoskih kuća i rekonstrukcija privatnih kuća sprovedena u skladu sa prihvaćenim standardima održive infrastrukture

Izgradnja 12 stanova u **Orlovskom naselju** završena je početkom maja 2015. nakon četiri meseca zakašnjenja zbog radova na infrastrukturnim priključcima, što je bila obaveza Beolanda. Zapisnik o primopredaji objekta potpisan je 22. maja 2015. godine, upotrebna dozvola je dobijena 25. maja, a zvanično otvaranje je održano 26. maja.

Izgradnja 15 stanova u **Jabučkom Ritu** počela je 11. marta 2015. i završena 31. jula 2015. u ugovorenom roku. Radovi na infrastrukturnim priključcima, koji su obaveza grada Beograda, takođe se odvijaju dobro, a dobijanje upotrebne dozvole se očekuje do kraja avgusta 2015. godine. Porodice bi trebalo da se usele do 10. septembra 2015. godine.

Izgradnja **32 stana** u **Mislođinu** počela je 20. maja, sa zakašnjenjem od najmanje dva meseca², sa utvrđenim rokom završetka 5. novembra 2015. godine.

² Do kašnjenja je došlo usled zakasnelog usvajanja podzakonskih akata uz Zakon o planiranju i izgradnji, produženog postupka dobijanja građevinske dozvole, a početak izgradnje je kasnio jer je Grad Beograd kasnio sa rušenjem objekata na toj lokaciji.

Rezultati internog monitoringa korisnika preseljenih u seoska domaćinstva, organizovanog u toku marta 2015. pokazuju da je velika većina porodica zadovoljna primljenom pomoći i ceni trajno stambeno rešenje uprkos činjenici da su se suočavali sa mnogim poteškoćama, posebno u početku nakon preseljenja. Većina uticaj promene smatra pozitivnim u smislu poboljšanja životnih uslova, sticanja vlasništva i mira i zadovoljavajućeg uključivanja u zajednice. Polovina porodica ulažu dodatna sredstva i rad radi poboljšanja stanovanja i uslova života, što se smatra glavnim pokazateljima održivosti. Pored znatnog broja primera dobre prakse, postoje slučajevi produženog prilagođavanja novim okolnostima, sumnji i neodlučnosti, posebno u zimskom periodu u seoskim kućama kada prestaje period sezonskih radova. Očigledno da zima izaziva sezonske migracije, koje se dešavaju kod 23% porodica. Iskorišćenost primljenog paketa pomoći znatno varira od 13 do 100% u zavisnosti od vrste pomoći.

Prema odluci Komisije za verifikaciju seoskih kuća, u julu je kupljena još jedna seoska kuća i pokrenut je postupak za kupovinu još jedne, što ukupno iznosi 41 obezbeđenu seosku kuću.

Rezultat 5: Pravni okvir, vlasništvo, upravljanje, održavanje i bezbednosni modeli analizirani i dogovoreni među zainteresovanim stranama

3. februara 2015. godine Koordinaciono telo je usvojilo Pravilnik o kriterijumima izbora korisničkih porodica za socijalno stanovanje. Pravilnikom se predviđaju dva modela socijalnog stanovanja – socijalno stanovanje i socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima, kojim se korisnicima pruža zaštita od eventualnog kasnijeg iseljenja iz stanova za socijalno stanovanje, sa uputstvom za stanarinu, obezbeđenje i plaćanje komunalnih usluga, uključujući subvencije između Grada Beograda i romskih porodica. Grad Beograd je po prvi put uveo socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima kao model socijalnog stanovanja za romsku populaciju za sve porodice koje ispunjavaju kriterijume.

Javni poziv za izbor korisnika socijalnog stanovanja je bio otvoren od 20. februara do 23. marta i 73 porodice su predale svoje zahteve. Održane su konsultacije u svim naseljima i za porodice smeštene izvan naselja radi podrške u prikupljanju potrebnih dokumenata i pravovremene dostave. U maju 2015. godine Komisija za socijalno stanovanje je predstavila konačnu rang listu.

Rezultat 6: Plan raseljavanja izrađen i sproveden

26. maja 2015. Godine dvanaest porodica sa 58 članova (29 žena i 29 muškaraca) preselilo se u svoje nove domove u objektu za socijalno stanovanje u Orlovskom naselju i dobilo osnovni komplet aparata za domaćinstvo (frižider, šoret na drva i veš mašinu). Preseljenje je planirano sa svakom porodicom pojedinačno u koordinaciji sa prevoznikom angažovanim po ugovoru i Sekretarijatom za socijalnu zaštitu.

Time se dobija ukupan broj od 61 porodice koje su kroz projekat dobile punu podršku (306 članova porodice, 151 žena i 155 muškaraca): 12 u socijalnim stanovima, 39 u seoskim kućama i deset u obnovljenim sopstvenim kućama.

Pre useljenja u svoje nove domove, svi korisnici su dobili informacije o prijavljivanju boravka u policijskoj stanici, pristupu obrazovnim ustanovama, zdravstvenoj zaštiti, Nacionalnoj službi za zapošljavanje i Centru za socijalni rad.

Rezultat 7: Unapređenje socijalne i/ili ekonomske infrastrukture u primajućim zajednicama kako bi se izašlo u susret potrebama primajućih zajednica i integraciji raseljenih muškaraca, žena i porodica

Iako su Metodologija za konsultacije sa primajućom zajednicom i Akcioni plan za sprovođenje te metodologije usvojeni na sastanku Koordinacionog tela održanom 3. februara 2015. godine, do sada nije ostvaren značajniji napredak ka ostvarenju Rezultata 7 zbog propusta Grada Beograda da organizuje svrsishodnih konsultacije sa primajućim zajednicama.

2.4 Aktivnosti

Rezultat 1: Planiranje preseljenja ciljnih zajednica u trajna stambena rešenja koja ispunjavaju standarde Ujedinjenih nacija po pitanju ljudskih prava, konkretno Međunarodnim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (ICESCR) i Konvencijom o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)

Aktivnosti:

1.1 Izrada metodologije za sprovođenje svrsishodnih i transparentnih konsultacija i procesa donošenja odluka sa obuhvaćenim zajednicama (kako preseljenih tako i primajućih zajednica)

Metodologiju za konsultacije sa primajućom zajednicom i prateći Akcioni plan izradio je OHCHR uz pomoć projektnog tima a usvojeni su 3. februara 2015. godine na sastanku Koordinacionog tela za praćenje sprovođenja Akcionog plana za preseljenje stanovnika iz novoformiranih naselja Makiš 1, Makiš 2, Resnik, Jabučki Rit i Kijevo.

1.2 Razvoj mehanizama za puno učešće Roma korisnika u sprovođenju projekta

U februaru 2015. godine, u svakom novoformiranom naselju održane su dve sesije u cilju obaveštenja korisnika projekta o postupku prijavljivanja za stanove za socijalno stanovanje. Konsultacijama je prisustvovalo 129 lica (70 žena i 59 muškaraca).

Do 23. marta, krajnjeg roka za prijavljivanje za socijalne stanove, u svakom naselju su jednom nedeljno organizovane dodatne konsultacije s korisnicima i porodicama koje stanuju izvan naselja. Na konsultacijama su korisnicima pružene informacije i pomoć u prikupljanju i podnošenju dokumenata potrebnih za prijavljivanje za socijalne stanove. Tokom diskusija data su objašnjenja po pitanju raspoloživih lokacija, planiranog završetka izgradnje i preseljenja u nove stanove. Učestvovala su ukupno 153 lica (71 žena i 82 muškaraca).

U toku konsultacija, predstavnici Sekretarijata za socijalnu zaštitu i projektni tim su obavestili korisnike da će se do kraja 2015. godine³ u socijalne stanove useliti 68 porodica, i da će Grad nastaviti sa radom na pripremi sveobuhvatnog predloga za preostalu 51 porodicu koja nije mogla da dobije trajno stambeno rešenje preko projekta.

Slične konsultacije, u vezi sa predloženim lokacijama za socijalno stanovanje u Mislođinu i Zemun Polju organizovane su u aprilu 2015. godine i prisustvovalo je 58 ljudi (36 žena i 22 muškaraca) iz 49 porodica. Pošto je 17 porodica odbilo ponuđene socijalne stanove u Mislođinu, u julu 2015. godine su organizovane dve runde dodatnih konsultacija u svim naseljima.

Sve konsultacije su planirane, organizovane i održane u saradnji s predstavnicima Sekretarijata za socijalnu zaštitu i uz podršku savetnika OHCHR.

1.3 Izrada Strategije komunikacije i Akcionog plana

Pripremljena su dva Akciona plana komunikacija (za I/II i III/ IV kvartal 2015. godine) i usklađena su sa planom rada projekta za isti period.

Na internet stranici projekta objavljeno je šest vesti i tri priče iz života. Facebook strana projekta ima 118 članova i postavljeno je 17 objava o preseljenju u nove domove u Orlovskom naselju, izgradnji socijalnih stanova u Jabučkom Ritu i Mislođinu i konsultacijama s korisnicima.

U maju 2015. godine objavljeno je 17 pozitivnih izveštaja u medijima o useljenju 12 porodica u objekat za socijalno stanovanje u Orlovskom naselju uz prisustvo šefa Delegacije Evropske unije (DEU) ambasadora Majkla Devenporta. U svim izveštajima se jasno potvrđuje podrška Evropske unije i svi su preneli činjenice o pomenutom događaju. Izveštaje su objavile dve novinske agencije, dve nacionalne televizijske stanice i jedna regionalna, jedna regionalna radio stanica i osam novina koje izlaze za celu zemlju, jedan internet portal, internet stranica Grada Beograda i internet stranica DEU. Organizacija manifestacije, radi veće vidljivosti, obuhvatila je pripremu promotivnog materijala: obaveštenje i izjavu za štampu, natpis za objekat, priveske za ključeve i uokvirene dečije crteže za zajedničku prostoriju. Sve aktivnosti za obezbeđenje vidljivosti su koordinirane sa šefom DEU za informisanje i medije i institucijama Grada Beograda (Sekretarijatom za socijalnu zaštitu i pres službom gradonačelnika). Informacija o preseljenju je objavljena i na internet stranici Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva.⁴

Životna priča porodice Kurteši objavljena je na zvaničnoj Facebook stranici UNOPS-a 20. juna 2015. godine na svetski dan izbeglica.

³ Dvanaest u Orlovsko naselje, 15 u Jabučki Rit, 32 u Mislođin i devet u Kamendin.

⁴ <http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/rs/stanovi-za-12-romskih-porodica/>

1. juna 2015. godine preko 240 korisnika dobilo je Četvrti bilten projekta koji je objavljen na internet stranici projekta i Kancelarije za ljudska i manjinska prava vlade Republike Srbije.⁵

Snimljene su tri priče u video formatu (o sva tri stambena rešenja) 10. juna s porodicom koja je preseljena u socijalni stan u Orlovskom naselju. Priča predstavlja porodicu Mile Jovanović (pet članova, troje dece predškolskog uzrasta) koja je, nakon deset godina života u neformalnom naselju Belvil i tri godine u novoformiranom naselju Jabučki Rit, konačno u svom novom domu. Pošto je snimljeni video materijal odobren od strane donatora, snimljene priče će se prikazati na lokalnim i nacionalnim televizijskim stanicama u avgustu 2015. godine.

1.4 Izrada konačnog spiska korisnika

Spisak korisnika je odobren na drugom sastanku Potkomiteta održanom u novembru 2013. godine. Krajem jula 2015. godine, na spisku korisnika bilo je 170 porodica (726 članova porodica, 358 žena i 368 muškaraca). Spisak porodica je ažuriran informacijama iz Sekretarijata za socijalnu zaštitu Grada Beograda o novorođenima i preminulima članovima porodica.

1.5 Određivanje kontakt osoba u romskim zajednicama koje su korisnici projekta

Projektni tim je redovno komunicirao sa dva romska predstavnika u novoformiranim naseljima: jednim u Jabučkom Ritu i jednim iz Kijeva koji je takođe odgovoran za Resnik, Makiš 1 i Makiš 2. Sekretarijat za socijalnu zaštitu Grada Beograda imenovao je prethodnog predstavnika iz Jabučkog Rita, koji sada stanuje u Orlovskom naselju, za kontakt osobu za objekat i saradnja s njim se odnosila na podršku porodicama u ispunjenju njihovih obaveza u novom okruženju.

1.6 Određivanje kontakt osoba u primajućim zajednicama

I pored činjenice da je Metodologija za konsultacije sa primajućom zajednicom usvojena u januaru 2015. godine i da je projektni tim insistirao na njenom sprovođenju, Grad Beograd još uvek nije organizovao svrsishodne konsultacije sa primajućim zajednicama i kontakt osobe nisu određene.

Rezultat 2: Utvrđene lokacije za izgradnju, uspostavljena komunikacija sa primajućim zajednicama, urađene sve neophodne analize i donete konačne odluke o lokaciji

Aktivnosti

2.1 Procena lokacija u pogledu potencijala za izgradnju u skladu sa glavnim atributima prava na adekvatno stanovanje

Iako je Beoland obećao, na sastanku Koordinacionog tela sredinom januara, da će za potencijalnu lokaciju za socijalno stanovanje u Ovči pripremiti detaljniji predlog s podacima o vlasništvu i urbanističkim podacima, vremenskim rokovima za dobijanje lokacijskih uslova i

⁵http://www.sagradimodom.org/dokumenti/en/65_530052_04-news-and-events-january-may-2015.pdf and <http://www.ljudskaprava.gov.rs/index.php/vesti/1305-cetvrti-broj-newsletter1>

finansijski dokaz za uređenje zemljišta do maja 2015. godine još uvek nije ostvaren nikakav napredak.

2.2 Predstavljanje potencijalnih lokacija i konsultacije sa porodicama o željenim lokacijama za višeporodične stambene objekte i preseljenje u seoske kuće

16. i 17. marta i 7. aprila 2015. godine 72 korisnika (30 žena i 42 muškaraca) iz 55 porodica iz svih naselja je učestvovalo u posetama Mislođinu i Kamendinu,⁶ koje su bile organizovane radi podrške porodicama u donošenju odluke o izboru željene lokacije za socijalno stanovanje. Posle toga je projektni tim održao tematske konsultacije s korisnicima u vezi sa te dve lokacije.

Na kraju posete Mislođinu, 17. marta 2015. godine, predstavnici Opštine Obrenovac i manja grupa stanovnika sela izrazili su nezadovoljstvo mogućnošću da objekti za socijalno stanovanje budu izgrađeni na tom mestu i izjavili su da će oni, ukoliko dođe nova grupa posetilaca, organizovati proteste. Nakon konsultacija sa Sekretarijatom za socijalnu zaštitu Grada Beograda, predstavnicima DEU i projektnog tima, posete su odložene i naknadno organizovane za korisnike iz Kijeva i Resnika u aprilu 2015. godine.

2.3 Konačna potvrda lokacija za preseljenje

Na devetom sastanku Koordinacionog tela održanom 18. maja 2015. godine prezentovan je i usvojen izveštaj o oceni lokacije za socijalno stanovanje u Mislođinu i lokacija je potvrđena kao adekvatna. Izveštaj obuhvata evaluaciju lokacije u skladu sa Kriterijumima za evaluaciju lokacija, koju je izvršila Radna grupa projekta, i rezultatima sa konsultacija s korisnicima.

2.4 Izbor porodica za preseljenje na određene lokacije

Komisija za socijalno stanovanje je u maju 2015. godine predstavila rezultate javnog poziva za dodelu socijalnih stanova sprovedenog u skladu sa Pravilnikom o socijalnom stanovanju i rang listu od 73 porodice koje su se prijavile.

Neočekivano, četiri od 12 porodica su odbile stanove u Orlovskom naselju i to potvrdile potpisivanjem izjave. Razlozi za odbijanje su bili različiti: neprihvatljiva lokacija i komšije, udaljenost od škole za dete sa invaliditetom, nespremnost odvajanja od bliskih rođaka koji nisu izabrani za ovu stambenu jedinicu.

Da bi se sačinio konačni spisak stanara za Orlovsko naselje, Komisija za socijalno stanovanje je održala dva dodatna sastanka (20. i 21. maja) i odabrala nove porodice koje su zamenile porodice koje su odbile predložene socijalne stanove.

U junu 2015. godine, Komisija za socijalno stanovanje je utvrdila i spisak od 15 porodica za stanove u Jabučkom Ritu. Pošto 28 porodica nije prihvatilo ponuđene stanove zato što je lokacija udaljena od centra grada i škole i iz drugih ličnih razloga, pomereni su na kraj rang liste

⁶ Visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR) će izgraditi 45 socijalnih stanova u Kamendinu, Zemun Polju, preko projekta koji finansira EU i dogovoreno je između DEU, UNHCR i Grada Beograda da će se devet stanova dodeliti korisnicima projekta „Sagradimo dom zajedno“. Tim UNHCR-a na terenu pridružio se projektnom timu i korisnicima u poseti Kamendinu.

i Komisija je odabrala nove porodice koje su ih zamenile. Više od polovine porodica (16 od 28 porodica), koje nisu prihvatile socijalne stanove u Jabučkom Ritu, provodi je više od sedam godina u novoformiranim naseljima.

Utvrđivanje spiska potencijalnih stanovnika 32 socijalna stana u Mislođinu počelo je u julu 2015. godine. Pošto je samo 27 porodica prihvatilo ponuđene stanove u Mislođinu, Komisija je u saradnji sa DEU odlučila da se objavi novi javni poziv da bi se dala mogućnost porodicama koje se prethodno nisu prijavile. Konačan spisak porodica koje će živeti u Mislođinu očekuje se u septembru 2015. godine, nakon ocene prijava.

Rezultat 3: Izrađena planska i tehnička dokumentacija za izgradnju višeporodičnog stambenog objekta, rekonstrukciju privatnih kuća i seoskih domaćinstava

Aktivnosti

3.1 Sprovesti konsultacije sa porodicama u svakom od postojećih kontejnerskih naselja u vezi sa predloženim idejnim rešenjem

Konsultacije u vezi sa modelom socijalnog stanovanja i predloženim arhitektonskim rešenjem pripremljene su i realizovane u julu/avgustu 2013. godine i o tome je ranije sačinjen izveštaj.

3.2 Procena dostupnih idejnih rešenja i izrada idejnog projekta

Idejni projekti za Orlovsko naselje, Jabučki Rit i Mislođin su izrađeni i o tome je ranije sačinjen izveštaj.

3.3 Usvajanje idejnog projekta od strane relevantnih zainteresovanih strana

Svi komentari sa prezentacije idejnog projekta za Orlovsko naselje i Jabučki Rit korisnicima⁷, predlozi i opažanja korisnika ugrađena su u izradu idejnog projekta za Mislođin.

3.4 Izdavanje lokacijskih dozvola za gradilišta

Lokacijska dozvola za Orlovsko naselje izdata je u oktobru 2013. godine, za Mislođin u septembru 2014. i za Jabučki Rit u novembru 2014. godine i o tome je ranije izveštavano.

3.5 Izdavanje građevinskih dozvola za gradilišta

Zahtev za građevinsku dozvolu za Jabučki Rit predat je 29. decembra 2014. godine, izdata je 20. februara 2015. godine i postala pravno obavezujuća 2. marta 2015. godine. Dozvola obuhvata sva tri objekta - dva koja bi trebalo da izgradi Beoland⁸ i jedan UNOPS.

Zahtev za građevinsku dozvolu u Mislođinu je obrađen prema odredbama novog Zakona o planiranju i izgradnji, koji je stupio na snagu 17. decembra 2014. godine. Međutim, pošto podzakonska akta nisu usvojena do 10. marta, to je dovelo do kašnjenja od dva meseca u

⁷ U novembru 2013.g.

⁸ Uz kredit od Evropske investicione banke.

dostavljanju zahteva Sekretarijatu, što je urađeno 31. marta. Građevinska dozvola je dobijena 20. aprila i postala pravosnažna/ pravno obavezujuća 27. aprila 2015. godine.

Tabela 1 Planirana veličina stanova za socijalno stanovanje

Broj članova porodice	Veličina stana ⁹	ORLOVSKO NASELJE Broj stanova	JABUČKI RIT Broj stanova	MISLOĐIN Broj stanova	UKUPNO Broj stanova
1 član	22-30m ²	1	1	4	6
2 člana	30-42m ²	2	4	5	11
3 člana	40-55m ²	2	4	7	13
4 člana	50-65m ²	4	2	4	10
5 članova	62-75m ²	0	2	3	5
6 članova	74-85m ²	2	2	7	11
Više od 6 članova	6m ² za svakog narednog člana	1	0	2	3
UKUPNO		12 stanova	15 stanova	32 stanova	59 stanova

Rezultat 4: Izgradnja višeporodičnih stambenih objekata, obezbeđenje seoskih domaćinstava i rekonstrukcija privatnih kuća sprovedena u skladu sa prihvaćenim standardima održive infrastrukture

Aktivnosti

4.1 Sprovođenje tendera i izgradnja višeporodičnih stambenih objekata

Ugovor o izgradnji u **Jabučkom Ritu** potpisan je 9. marta 2015. za radove u vrednosti od oko 281.000 evra, nakon što je građevinska dozvola za Jabučki Rit postala pravosnažna. Izgradnja je počela 11. marta i završena do krajnjeg roka 31. jula 2015. godine.

Prema internim pravilima UNOPS-a, primenjivanim od 1. januara 2015. godine, svi infrastrukturni projekti moraju biti podvrgnuti internoj kontroli kvaliteta pre objavljivanja tendera za izgradnju. Potvrda o pregledu izvršenom od strane kolega stručnjaka, kojom se odobrava kvalitet glavnog projekta za **Mislođin**, izdata je 23. februara 2015. godine.

U periodu trajanja poziva na tendera za izgradnju, koji je objavljen 24. februara 2015. Godine, a zatvoren 23. marta 2015. godine primljeno je sedam važećih ponuda. Ugovor je potpisan sa konzorcijumom dva privredna društva početkom maja, po izdavanju građevinske dozvole.

⁹ U skladu sa Uredbom o standardima i normativima za planiranje, projektovanje, građenje i uslovima za korišćenje i održavanje stanova za socijalno stanovanje, Službeni glasnik RS br. 26 od 20. marta 2013. g.

Prema ugovoru, svi radovi treba da se završe za 170 kalendarskih dana i koštaće oko 577.500 evra.

4.2 Izgradnja višeporodičnih stambenih objekata

Radovi na priključku 12 stanova u **Orlovskom naselju** na infrastrukturu, za koje je odgovoran grad Beograd, počeli su 2. februara, a predviđeni rok završetka je 15. mart 2015. godine. Zbog nepovoljnih vremenskih prilika, došlo je do kašnjenja od gotovo dva meseca, što je uticalo i na završetak radova ugovorenih sa UNOPS-om, koji su u većoj meri bili završeni u decembru 2014. godine. Priključak na infrastrukturu je završen početkom maja 2015. godine, a upotrebna dozvola je konačno dobijena 25. maja, i time je 26. maja omogućeno preseljenje porodica. Garantni rok (GR) je otpočeo 3. juna 2015. godine, a konačna isplata 1,25% ugovorene vrednosti će se izvršiti izvođaču nakon što UNOPS izda potvrdu o konačnom završetku radova, na kraju perioda od godinu dana.

Svi nedostaci koji se odnose na izgradnju ili opremu a koje su uočili korisnici u toku prvog pregleda, narednog dana nakon useljenja, ili ih je Sekretarijat za socijalnu zaštitu naknadno prijavio UNOPS-u, su otklonjeni. Izveštaje o otklanjanju nedostataka, potpisane od strane korisnika, prikuplja izvođač i dostavlja UNOPS-u i Sekretarijatu za socijalnu zaštitu.

Izgradnja 15 stanova u Jabučkom Ritu počela je 11. marta 2015. godine i završena 31. jula 2015. godine u ugovorenom roku. Radovi na infrastrukturnim priključcima, koji su obaveza Grada Beograda, takođe dobro napreduju, a dobijanje upotrebne dozvole očekuje se do kraja avgusta 2015. godine. Porodice bi trebalo da se presele do 10. septembra 2015. godine.

Sedam Roma je izrazilo želju da honorarno rade na gradilištu. Međutim, samo su dvojica imala potrebna dokumenta za angažovanje, dok su ostali dobili uputstva da nabave potrebna dokumenta. Jedan od te dvojice, koji su počeli da rade 22. aprila, odustao je nakon dva dana, dok je drugi radio do kraja izgradnje iako nije pripadao populaciji korisnika već je živio u obližnjem romskom neformalnom naselju.

Izgradnja **32 stambene jedinice u Mislođinu** počela je sa najmanje dva meseca zakašnjenja zbog produženog postupka dobijanja građevinske dozvole i kašnjenja Grada Beograda u rušenju objekata na gradilištu. Ugovor o izvođenju radova potpisan je 7. maja, ali su radovi počeli 20. maja sa ugovorenim rokom od 170 dana. Time je krajnji rok završetka oba objekta pomeren na 5. novembar 2015. godine.

Pošto je rok izgradnje u Mislođinu kratak u odnosu na zatvaranje projekta, vrlo pažljivo je praćeno postupanje u skladu sa planom rada. Zbog uočenog kašnjenja radova, 23. juna i 8. jula dostavljena su pisma upozorenja direktoru izvođača, u kojima se navode svi radovi i stavke koje nisu završene na vreme. Zbog kašnjenja na izgradnji obe stambene zgrade u **Mislođinu**, 2. jula je nadzornom organu i UNOPS-u dostavljen korigovani plan rada na izgradnji. Zbog rizika da radovi neće biti završeni do ugovorenog roka, UNOPS je izvođaču krajem jula poslao treće pismo upozorenja i zatražio hitan sastanak sa predstavnikom uprave početkom avgusta.

Još nije počelo **infrastrukturno priključenje** na komunalne mreže u **Mislođinu**, za šta je zadužen Grad Beograd. Na tenderu za radove, koji je objavio Beoland i koji je zatvoren 24. jula

nije primljena nijedna validna ponuda. Beoland mora da pokrene novi postupak javne nabavke, što će trajati još dva meseca. Dogovoreno je da ukoliko Grad Beograd/Beoland ne završi svoje radove do 5. novembra, Grad Beograd treba da preuzme objekte, čiji bi se tehnički pregled izvršio tokom izgradnje i sprovede planiranje i preseljenje 32 porodice nakon završetka radova na priključcima i dobijanja upotrebne dozvole.

4.3 Pružanje podrške kupovini seoskih domaćinstava

Predmeti za 39 korisničkih porodica preseljenih u seoska domaćinstva su kompletirani i u februaru 2015. dostavljeni Sekretarijatu za socijalnu zaštitu Grada Beograda u skladu sa utvrđenim mehanizmom izveštavanja,

U skladu sa odgovornostima preuzetim u okviru Opisa mere u Dodatku 3, u martu 2015. godine pripremljena je Strategija internog praćenja komponente seoskog stanovanja i izvršeno je praćenje pružene pomoći porodicama preseljenim u kupljena seoska domaćinstva.

Izveštaj o praćenju je dostavljen predstavnicima DEU, Sekretarijatu za socijalnu zaštitu Grada Beograda i timu projekta „Jačanje socijalne kohezije na tržištu rada kroz podršku marginalizovanim i ranjivim grupama”, koji finansira Evropska unija a implementira UNOPS u aprilu 2015. godine. Izveštaj takođe sadrži pouke izvučene iz pružanja pomoći korisnicima.

Dve od četiri porodice, koje su ostale bez pomoći jer su vlasnici prethodno odabranih kuća odustali od prodaje imovine, iskoristile su odluku Komisije za verifikaciju seoskih kuća da nađu alternativne kuće do kraja maja.

U junu je honorarni inženjer sa projekta izvršio tehničku procenu predloženih kuća i zaključio da su obe pogodne za kupovinu uz primedbu da treba da se izvrši dodatna obnova. Procenitelj nepokretnosti na tržištu utvrdio je tržišnu vrednost domaćinstava. Projektni tim je u julu pripremio i predstavio predmete Komisiji za evaluaciju seoskih domaćinstava i odobrena je kupovina seoskih domaćinstava.

Jedno seosko domaćinstvo je kupljeno u julu, dok procedura za drugo bi trebalo da se okonča početkom avgusta 2015. godine.

4.4 Rekonstrukcija seoskih domaćinstava

U julu 2015. godine, procenjena su dva seoska domaćinstva, a specifikacije radova/materijala za njihovu obnovu se urađene i predstavljene Komisiji za verifikaciju seoskih domaćinstava. Prethodno se o intervencijama razgovaralo sa korisnicima koji su potpisali opštu saglasnost na predloženo.

4.5 Rekonstrukcija privatnih kuća

Predmeti koji se odnose na deset korisničkih porodica preseljenih u sopstvene obnovljene kuće su kompletirani i predati Sekretarijatu za socijalnu zaštitu u februaru 2015. godine u skladu sa uspostavljenim mehanizmom izveštavanja.

Procedura dobijanja lokacijske dozvole za novu montažnu kuću na parceli koja je u vlasništvu porodice Dimitrijević prekinuta je zbog boravka gospodina Dimitrijevića u Nemačkoj koji traje više od godinu dana. Bez ikakvog plana za njegov povratak, zbog njegovog lošeg zdravstvenog stanja, nije moguće nastaviti sa procedurom dobijanja dozvole za montažnu kuću. I na kraju, pošto porodica poseduje hektar poljoprivrednog zemljišta, ne ispunjava uslove ni za kakvu drugu pomoć u vezi sa stanovanjem u okviru projekta.

4.6 Tehnički prijem radova i izdavanje upotrebnih dozvola

Komisija za tehnički pregled izgradnje u Orlovskom naselju pregledala je obaveznu dokumentaciju (atesti, izveštaje o ispitivanju materijala, sertifikate, itd.), objekat i gradilište gde se izvode radovi na infrastrukturnim priključcima, uređenje zemljišta i parking mesta i izdala pozitivan izveštaj 19. maja 2015. godine. Na osnovu pozitivnog izveštaja o tehničkom pregledu, 22. maja 2015. godine potpisan je zapisnik o primopredaji od strane izvođača (GPD KEJ doo), naručioca (UNOPS) i investitora (Beoland). Upotrebna dozvola je dobijena 25. maja.

Rezultat 5: Pravni okvir, vlasništvo, upravljanje, održavanje i bezbednosni modeli analizirani i dogovoreni među zainteresovanim stranama

Aktivnosti

5.1 Analizirati mogućnosti uključivanja socijalnog stanovanja u zaštićenim uslovima za prinudno iseljene romske porodice u politiku Grada Beograda

Pravilnik o socijalnom stanovanju je urađen na bazi dva dokumenta, pripremljenim u februaru 2014. godine, o čemu je prethodno izveštavano.¹⁰

5.2 Podrška Gradu Beogradu pri definisanju administrativnih procedura u skladu sa važećim zakonodavstvom o pravu na socijalno stanovanje

Pravilnik o kriterijumima izbora korisničkih porodica za socijalno stanovanje, pripremljen uz podršku projektnog tima i savetnika OHCHR i usvojen od strane Koordinacionog tela 3. februara 2015. godine, definiše listu korisničkih porodica koje ispunjavaju uslove, kriterijume ugroženosti, postupak izbora, žalbene postupke, utvrđivanje konačne liste odabranih porodica sa rang listom i zadacima i odgovornostima Komisije za socijalno stanovanje. U skladu sa postojećim zakonodavstvom i nakon dugog procesa rasprave i lobiranja od strane projektnog tima i DEU, Pravilnikom se predviđaju dva modela – socijalno stanovanje i socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima.

Javni poziv za dodelu socijalnih stanova, koji je definisala Komisija za socijalno stanovanje, bio je otvoren od 20. februara do 23. marta 2015. godine. Komisija za socijalno stanovanje je održala¹¹ četiri sastanka za procenu 73 predate prijave. Dve porodice nisu predale potpunu

¹⁰ Izveštaj o modelima socijalnog stanovanja koji se trenutno primenjuju u Srbiji i trenutna situacija u vezi sa pravnom sigurnošću poseda za korisnike stanova socijalnog stanovanja

¹¹ 6, 20, 27. i 31. marta 2015.

dokumentaciju pošto ne poseduju lična dokumenta¹², pa te porodice nisu bile rangirane. Komisija za socijalno stanovanje je razmotrila i donela odluku o rešavanju potencijalnih žalbi i 18. maja, nakon čega je objavljena konačna rang lista korisnika i sve porodice su obavestene o rezultatima javnog poziva.

Sekretarijat za socijalnu zaštitu Grada Beograda i projektni tim, u skladu s Pravilnikom o socijalnom stanovanju i konsultacijama sa savetnikom OHCHR, pripremili su obrazac za izjavu korisnika kojim svaka porodica potvrđuje svoju saglasnost ili nesaglasnost sa predloženim stanom za socijalno stanovanje. Porodica koja ne prihvati stan koj joj je dodeljen prema njenoj strukturi i potrebama, stavlja se na kraj rang liste.

5.3 Izrada ugovora o zakupu sa jasno utvrđenim pravilima stanovanja i definisani modeli upravljanja, održavanja i bezbednosti za višeporodične stambene objekte kroz proces participatornog donošenja odluka

Savetnik projektnog tima i OHCHR pružili su podršku Sekretarijatu za socijalnu zaštitu u izradi obrazaca za dva modela ugovora o zakupu: za socijalni stan i socijalni stan u zaštićenim uslovima. Ugovore o zakupu potpisuju korisničke porodice i Sekretarijat za socijalnu zaštitu Grada Beograda i oni bi trebalo da obezbede pravnu sigurnost poseda korisničkim porodicama štiteći ih od daljih potencijalnih prinudnih iseljenja iz socijalnih stanova, u skladu sa međunarodnim propisima. Ugovori obuhvataju plan kirije, obezbeđivanje i plaćanje za komunalne usluge, kao i subvencije između Grada Beograda i romskih porodica.

25. maja, 12 porodica (58 članova, 29 ženskog i 29 muškog pola) potpisalo je ugovore o zakupu socijalnih stanova i socijalnih stanova u zaštićenim uslovima sa Sekretarijatom za socijalnu zaštitu. U skladu sa Pravilnikom o socijalnom stanovanju i njegovim kriterijumima, dve porodice (16 članova / sedam žena i devet muškaraca) imaju ugovore o zakupu za socijalno stanovanje, dok deset porodica (42 člana / 22 žena i 20 muškaraca) ima ugovore za socijalne stanove u zaštićenim uslovima. Sedam nosilaca ugovora su žene (tri su samohrani roditelji).

5.4 Napraviti plan i program i sprovesti sa korisnicima informativne radionice o održavanju zgrada, obezbeđenju, komunalnoj higijeni i zaštiti životne sredine

Metodologija za tematske konsultacije o zaštiti životne sredine i poboljšanju životnih uslova (Deo 3) pripremljena je za stanovnike socijalnih stanova u cilju podizanja svesti i pružanja podrške u obezbeđenju dostojanstvenih uslova života u novoj sredini i obuhvata pristup socijalnim uslugama, kućni red, odnose sa komšijama i zaštitu životne sredine.

Konsultacije su održane 18. juna u Orlovskom naselju i na dve posebne sesije učestvovalo je 14 predstavnika (devet žena i pet muškaraca) iz devet (od 12) porodica i desetero dece (iz šest porodica). Svi su bili zadovoljni novim stanovima i preporučili uključivanje aktivnosti zapošljavanja u komponentu stanovanja u budućim sličnim projektima.

¹² Proces ponovnog evidentiranja u matične knjige nije završen do kraja javnog poziva.

5.5 Pomoć Sekretarijatu za socijalnu zaštitu Grada Beograda u koordinaciji aktivnosti koje se tiču korisnika projekta

Projekat je obezbedio tehničku/kadrovsku podršku Sekretarijatu za socijalnu zaštitu Grada Beograda kroz angažovanje jednog pomoćnika na terenu do 31. januara 2016. godine, kako bi Sekretarijat imao dovoljan kapacitet da podrži realizaciju projekta i pripremi rešenje za porodice koje su ostale bez trajnog stambenog rešenja .

Rezultat 6: Plan raseljavanja izrađen i sproveden

Aktivnosti

6.1 Izrada rasporeda preseljenja i plana pomoći

Do sada je 61 porodica sa 306 članova (151 žena i 155 muškaraca) dobilo punu podršku u okviru projekta (videti Tabelu 2 za više detalja).

Tabela 2 Pregled porodica koje su dobile pomoć prema stambenom rešenju

VRSTA STAMBENOG REŠENJA	Broj porodica koje su dobile pomoć	Broj članova porodice	Broj muških članova porodice	Broj ženskih članova porodice
PORODICE U SEOSKIM DOMAĆINSTVIMA	39	201	99	102
PORODICE SA SOPSTVENOM IMOVINOM	10	47	27	20
PORODICE U SOCIJALNIM STANOVIMA	12	58	29	29
UKUPNO	61	306	155	151

Dvanaest porodica sa 58 članova (29 ženskih i 29 muških) preselilo se u zgradu za socijalno stanovanje u Orlovskom naselju.

U koordinaciji sa korisničkim porodicama, Sekretarijatom za socijalnu zaštitu Grada Beograda i angažovanim prevoznikom, projektni tim je izradio detaljni raspored preseljenja i plan pomoći za fizičko preseljenje porodica u Orlovsko naselje, sa datumima i vremenom preseljenja i logistikom prevoza ljudi i stvari na lokaciju.

Pre useljenja u svoje nove domove, svi korisnici su dobili potrebne informacije o prijavljivanju u policiji, pristupu obrazovanju, zdravstvenoj zaštiti, Nacionalnoj službi za zapošljavanje i Centru za socijalni rad.

6.2 Obezbeđenje kompleta aparata za domaćinstvo za korisnike

Dvanaest osnovnih kompleta aparata za domaćinstvo (peć na drva, frižider i veš mašina) i jedna peć na drva za zajedničku prostoriju isporučeni su i montirani u zgradi za socijalno stanovanje u Orlovskom naselju. Ugovor o donaciji aparata za domaćinstvo potpisan je između UNOPS-a i Sekretarijata za socijalnu zaštitu Grada Beograda 26. maja 2015. godine čime je odgovornost i održavanje montiranih aparata preneseno na Sekretarijat.

6.3 Organizovati logistiku za akciju preseljenja

Preseljenje 12 porodica sa 58 članova i njihovih ličnih stvari u nove stanove u Orlovskom naselju planirano je sa svakom porodicom pojedinačno i organizovano 26. maja 2015. godine u koordinaciji sa transportnim preduzećem s kojim se sklopljen ugovor i Sekretarijatom za socijalnu zaštitu. Projektni tim objasnio je korisnicima celokupan proces preseljenja. Raseljavanje obuhvata preseljenje članova porodice i prevoz ličnih i kućnih stvari korisnika.

Rezultat 7: Unapređenje socijalne i/ili ekonomske infrastrukture u primajućim zajednicama kako bi se izašlo u susret potrebama primajuće zajednice i integraciji raseljenih muškaraca, žena i porodica

Aktivnosti

7.1 Izvršiti procenu potreba u pogledu infrastrukturnih zahteva u zajednici i pripremiti tehničku dokumentaciju za odabrane projekte

I pored činjenice da su Metodologija za konsultacije sa primajućom zajednicom i Akcioni plan za sprovođenje metodologije predstavljeni na sastanku Koordinacionog tela od 3. Februara 2015, godine, do sada nije zabeležen nikakav značajniji napredak u njenom sprovođenju zbog propusta Grada Beograda da organizuje svrsishodne konsultacije. Projekat ne može da deluje nezavisno jer je prema Akcionom planu Grad Beograd zadužen za ovu aktivnost.

Isto tako, projektni tim je, na sastancima sa Sekretarijatom za socijalnu zaštitu i DEU, stalno ponavljao da treba da se sprovedu organizovane konsultacije sa primajućim zajednicama i što pre da se urade izveštaji o konsultacijama.

7.2 Realizacija utvrđenih prioritetnih zahteva u vezi sa infrastrukturom

Do 31. jula 2015. godine nije postignut konsenzus po pitanju infrastrukturnih uslova uz potrebnu tehničku dokumentaciju i pored urgiranja projekta da se pronađe mogućnost poboljšanja životnih uslova zajednica domaćina unutar postojećeg budžeta.

3 Pretpostavke i rizici

3.1 Pretpostavke

Pretpostavke da inkluzija Roma ostaje prioritet države i dalje važe. U martu 2015. godine, bivša zamenica sekretara imenovan je na mesto sekretara za socijalnu zaštitu Grada Beograda, što je pozitivno uticalo na saradnju s projektom. Gradonačelnik i gradski menadžer, kao predsednik Koordinacionog tela, učestvovali su u rešavanju problema sa kojima se projekat suočavao.

Dana 10. marta 2015. godinr, Kancelarija za evropske integracije Republike Srbije (SEIO), Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (SIPRU) i Kancelarija za ljudska i manjinska prava (OHMR) organizovali su drugi koordinacioni sastanak o projektima za romsku populaciju u cilju poboljšanja praćenja realizacije donatorskih projekata inkluzije Roma, čime bi se na bolji način koordinirali svi napori u rešavanju ovog velikog problema.

Dana 11. juna 2015. godine., Vlada Republike Srbije i Evropska komisija organizovali su seminar o socijalnoj inkluziji Roma u Republici Srbiji, kome su prisustvovali predstavnici Narodne skupštine Republike Srbije, Vlade, Saveta za romsku nacionalnu manjinu, civilnog društva i međunarodnih organizacija.

Na seminaru su razmotrena ključna dostignuća u poboljšanju položaja Roma u Republici Srbiji kroz diskusije o: međuresorskoj saradnji, upisu u matične knjige i pristupu ličnim dokumentima, obrazovanju, zapošljavanju, socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti (uključujući prava deteta i nasilje u porodici), stanovanju, slobodi kretanja i readmisiji.

Priprema nove Strategije za poboljšanje položaja Roma u Republici Srbiji za period 2015-2020. je u toku, a finalni dokument se očekuje u septembru 2015. godine. Strategijom su obuhvaćene četiri glavne oblasti: stanovanje, zapošljavanje, obrazovanje i zdravstvena zaštita.

Nevladin sektor zauzima konstruktivan pristup u saradnji s projektom. Saradnja projektnog tima s Platformom za ostvarivanje prava na adekvatno stanovanje i drugim nevladinim organizacijama (NVO) koje se bave pružanjem podrške ugroženoj populaciji (Praxis, Centar za prava manjina, Evropski centar za prava Roma, Regionalni centar za manjine i Amnesty International) se i dalje unapređuje. NVO su redovno bile pozivane na konsultacije s korisnicima i da učestvuju u aktivnostima, posebno onima koje su organizovane u mobilnim naseljima.

3.2 Rizici

Projektni Registar rizika/ problema se nalazi u Aneksu X. Kratak pregled glavnih rizika dat je u nastavku:

Najviše 51 porodica će ostati bez trajnog stambenog rešenja

Projektni tim i Delegacija Evropske unije (DEU) će i dalje da rade sa gradom Beogradom u utvrđivanju dodatnih adekvatnih lokacija, pripremi sveobuhvatnog predloga i traženju

dodatnih sredstava u okviru predstojećih IPA programa (po predlogu donatora) da bi se obezbedilo stambeno rešenje za preostalu 51 porodicu.

Izgradnja neće biti završena do kraja projekta

Projektni tim je blagovremeno upozorio Grad Beograd i donatora da do kraja februara 2015. Godine bi trebalo da se obezbede građevinske dozvole za Jabučki Rit i Mislođin i da radovi u Mislođinu bi trebalo da počnu pre maja 2015. Iako je objekat u Jabučkom Ritu završen po planu rada, građevinska dozvola za Mislođin je dobijena sa dva meseca zakašnjenja. Ugovoreni rok za završetak tih radova je 5. novembar 2015. godine i postoji rizik da izgradnja neće biti gotova u roku trajanja projekta. Projektni tim će i dalje blisko saradivati sa izvođačem, gradskim institucijama i DEU, kao i sa drugim zainteresovanim stranama da bi se radovi završili na vreme.

Blagovremeni završetak infrastrukturnih priključaka i obezbeđenje komunalija u Mislođinu

Da bi se dobila upotrebna dozvola, izvršila primopredaja objekata i preselile 32 korisničke porodice u Mislođin u roku trajanja projekta, najvažnije je da se radovi na infrastrukturnim priključcima, koji su obaveza Grada Beograda, što pre ugovore i završe do 5. novembra 2015. godine. Projektni tim prati tenderski postupak za odabir izvođača da bi upozorila gradske vlasti/i donatora čim se uoči prvi znak kašnjenja prema predviđenom roku.

Nastavak neprijateljskog raspoloženja primajućih zajednica

Kada su se pojavili prvi znaci neprijateljskog raspoloženja primajućih zajednica¹³, projektni tim je odmah dostavio sve informacije Sekretarijatu za socijalnu zaštitu i DEU zahtevajući da se preduzmu odgovarajuće mere i istakao potrebu da se odmah započne s konsultacijama sa primajućim zajednicama. Projektni tim je insistirao da Grad Beograd sprovede Metodologiju za konsultacije sa primajućim zajednicama u skladu s njegovom obavezom iz Akcionog plana za preseljenje. Do sada je Grad Beograd obavio konsultacije samo s lokalnim vlastima.

Korisničke porodice odbijaju socijalne stanove

Pošto se praksa odbijanja ponuđenih stanova za socijalno stanovanje nastavila, projektni tim se, u koordinaciji sa DEU, Sekretarijatom za socijalnu zaštitu Grada Beograda i savetnikom OHCHR, saglasio da se objavi novi javni poziv za porodice koje se ranije nisu prijavile (do 48 porodica).

Nemogućnost korisničkih porodica da plate troškove komunalija

Usvojenim Pravilnikom za socijalne stanovanje definišu se modeli ugovora o zakupu, upravljanje, održavanje i bezbednost. Porodice useljene u seoske domaćinstva su dobile

¹³ Na primer, u februaru 2015.g., meštani su dva puta bacali blato na zgradu u Orlovskom naselju; ponašanje primajuće zajednice u Mislođinu za vreme posete korisnika u martu 2015. g. i mirni protest u Mislođinu organizovan 5. juna 2015. g. protiv izgradnje stanova za korisnike projekta.

pomoć za dohodovne aktivnosti, što treba da poveća mogućnost obezbeđenja sredstva za plaćanje troškova komunalija.

Negativni publicitet

Sve zainteresovane strane će se redovno obavешtavati o problemima i izazovima u sprovođenju projekta i biće upozorene na mogućnost negativnog publiciteta projekta /donatora/ zainteresovanih strana.

4 Vidljivost

Vidljivost projekta bila je ograničena na redovno ažuriranje projektne internet i Facebook stranice. Osnovne informacije o projektu nalaze se i projektnom informativnom listu UNOPS-a Srbija.

Šest novosti i tri priče iz stvarnog života objavljeni su na internet stranici projekta. Od 1. februara do 31. jula 2015. godine, bilo je ukupno 2.093 posetioca na internet stranici projekta www.sagradimodom.org ili u proseku 348 posetilaca mesečno. Facebook stranica projekta ima 118 članova i postavljeno je 17 objava o izgradnji stanova za socijalno stanovanje u Orlovskom naselju, Jabučkom Ritu i Mislođinu, kupovini seoskih domaćinstava i preseljenju u stanove u Orlovskom naselju.

Prema smernicama donatora o vidljivosti, urađene su nalepnice na kojima piše da se radi o pomoći Evropske unije za projekat i stavljene su na aparate za domaćinstvo koji su dostavljeni korisnicima projekta. Radnici na gradilištu u Orlovskom naselju su nosili fluorescentne prsluke s logotipom projekta i natpisom o pomoći EU.

U julu 2015. godine, objavljen je foto esej sa projekta na internet stranici UNOPS-a kojim se ističe podrška EU u pronalaženju trajnih stambenih rešenja za romske porodice.

21. jula 2015. godine, Dejvid Mekalister, izvestilac Evropskog parlamenta za Srbiju, posetio je 12 porodica koje žive u socijalnim stanovima u Orlovskom naselju. Mediji su objavili pet pozitivnih izveštaja i svi jasno ističu podršku Evropske unije i prenošenje činjenica o događaju. Izveštaji su objavljeni u jednoj novinskoj agenciji, na jednoj nacionalnoj televizijskoj stanici i jednoj lokalnoj, u jednim novinama koje izlaze za celu zemlju i na internet stranici Grada Beograda.

Kompanija za video produkciju snimila je priču o jednoj porodici useljenoj u socijalni stan u Orlovskom naselju i, u skladu sa obavezom iz ugovora, ona će distribuirati tu priču i još dve, jednu o seoskom stanovanju i drugu o obnovi sopstvenih kuća, TV stanicama s nacionalnom frekvencijom za dalje emitovanje. Emitovanje sve tri priče u video formatu odobrio je DEU.

5 Poteškoće na koje se naišlo

Projektni tim je na redovnim sastancima s Delegacijom Evropske unije i Gradom Beogradom neprestano upozoravao na sve poteškoće i pokušavao da pronađe rešenja koja bi omogućila realizaciju planiranih aktivnosti.

Pedeset jedna porodica će ostati bez stambenog rešenja u okviru projekta

Projekat neće biti u mogućnosti da obezbedi trajno stambeno rešenje za svih 170 određenih korisničkih porodica zbog nemogućnosti Grada Beograda da odredi odgovarajuće lokacije dovoljnog kapaciteta za blagovremenu izgradnju potrebnih stanova za socijalno stanovanje.

Grad Beograd je dodelio samo tri odgovarajuće lokacije projektu¹⁴, na kojima se može izgraditi 59 stanova za socijalno stanovanje. Isto tako, deset porodica je dobilo pomoć za radove na sopstvenim kućama, 41 u seoskim kućama i devet porodica kroz projekat socijalnog stanovanja koji realizuje UNHCR. To znači da će ukupno 119 romskih porodica dobiti adekvatno i trajno stambeno rešenje, dok će najmanje 51 porodica (sa približno 200 članova) ostati bez stambenog rešenja.

Grad Beograd je obavezan da uradi predlog za one porodice koje ostaju u neformalnim naseljima. UNOPS će aktivno učestvovati u naporima Grada Beograda, Delegacije Evropske unije i svih zainteresovanih strana u pronalaženju odgovarajućeg rešenja za te korisnike.

Kašnjenja u izdavanju građevinskih dozvola

Zahtev za građevinsku dozvolu za gradilište u Jabučkom Ritu podnet je 29. decembra 2014. godine uz obećanje Beolanda da će biti gotova do kraja januara 2015. Građevinska dozvola je dobijena 20. februara 2015. godine i postala pravosnažna 2. marta 2015. godine. Izgradnja u Jabučkom Ritu počela je 11. marta, više od mesec dana kasnije od planiranog.

Zbog izmene Zakona o planiranju i izgradnji i pošto relevantna podzakonska akta nisu bila usvojena do 10. marta 2015. godine, građevinska dozvola za Mislođin je zatražena 31. marta, sa zakašnjenjem od dva meseca za podnošenje zahteva Sekretarijatu. Građevinska dozvola je dobijena 20. aprila i postala je pravosnažna/pravno obavezujuća 27. aprila, najmanje tri meseca kasnije od planiranog.

Kašnjenja u izvođenju infrastrukturnih radova i komunalnih priključaka

Infrastrukturni radovi u **Orlovskom naselju**, za koje je zadužen grad Beograd, počeli su tek 2. februara 2015., iako je objekat bio gotov krajem decembra 2014. Prvi rok za infrastrukturni priključak bio je 15. mart i produžen je do 15. aprila 2015. godine, što je dovelo do ukupnog kašnjenja do kraja izgradnje od najmanje četiri meseca.

Infrastrukturni radovi u **Mislođinu** na priključku na komunalne mreže, za koje je zadužen grad Beograd, još uvek nisu počeli. Ukoliko u Mislođinu dođe do istog kašnjenja kao i u Orlovskom naselju, postoji visok stepen rizika da bi primopredaja mogla biti ugrožena i da projekat ne bi

¹⁴ Orlovsko naselje za 12 stanova, Jabučki Rit za 15 stanova i Mislođin za 32 stana

bio u mogućnosti da preseli 32 korisničke porodice i postigne predviđene rezultate u ugovorenom roku (najkasnije do 15. decembra 2015. godine, kada te aktivnosti bi trebalo da se završe).

Na sastanku sa gradskim vlastima i donatorom 30. jula 2015. godine, dogovoreno je da, ukoliko Grad Beograd ne završi svoje radove do 5. novembra 2015. godine, treba da se saglasi da izvrši primopredaju objekata, čiji tehnički pregled bi se izvršio u toku izgradnje, i sprovede planiranje i preseljenje 32 porodice nakon završetka radova na priključcima.

Konsultacije sa primajućim zajednicama i predlog za unapređenje infrastrukture

Grad Beograd još uvek nije organizovao svrsishodne konsultacije sa primajućim zajednicama (osim inicijalnih sastanaka s lokalnim vlastima u sve tri opštine - Zvezdara, Palilula i Obrenovac) da bi se definisale potrebe zajednice. Metodologija za konsultacije sa primajućom zajednicom, izrađena u okviru projekta, još uvek nije sprovedena. Projekat ne može da deluje nezavisno, pošto je Grad Beograd, prema Akcionom planu, zadužen za tu aktivnost.

Projekat je zvanično obavestio Grad Beograd i DEU da je 1. juni bio krajnji rok za postizanje konsenzusa po pitanju infrastrukturnih uslova i obezbeđenje vlasničke, urbanističke i tehničke dokumentacije. Nakon krajnjeg roka neće biti dovoljno vremena da se dobiju potrebne dozvole i sprovede ova aktivnost u periodu trajanja projekta.

Dana 31. jula 2015. nije bilo nikakvog dokaza da je predlog gradskih institucija za infrastrukturne uslove nastao kao rezultat sadržajnih i participatornih konsultacija sa primajućim zajednicama, u skladu sa Metodologijom za konsultacije sa primajućom zajednicom. Pored toga, uz predlog nije dostavljena potrebna dokumentacija, njegova održivost, održavanje i upravljanje je upitno i teško da će se realizovati u periodu trajanja projekta.

Pravovremeno korišćenje ušteta u budžetu

Prvi predlog za korišćenje ušteta urađen je i dostavljen Delegaciji Evropske unije i gradu Beogradu u junu 2015.¹⁵ Predlog je predviđao radove na infrastrukturnim priključcima u Mislođinu i obezbeđenje osnovnog kompleta nameštaja za sve korisnike socijalnih stanova (ukupno 59) i četiri zajedničke prostorije i donacije za dohodovne aktivnosti za deset porodica koje žive u sopstvenim kućama, dok bi se aktivnosti na unapređenju infrastrukture u sve tri zajednice domaćina prenele na grad Beograd kao deo obaveznog sufinansiranja. Grad Beograd je odbio predlog i postoji vrlo veliki rizik da bi deo ušteta iz budžeta mogao ostati nepotrošen u periodu trajanja projekta.

Projektni tim je opet revidirao budžet u saradnji sa DEU i pripremio drugi predlog koji će se u avgustu 2015. dostaviti DEU na razmatranje. Predlog će obuhvatiti obezbeđenje osnovnog kompleta nameštaja za svih 59 stanova za socijalno stanovanje, četiri kompleta nameštaja za četiri zajedničke prostorije, deset donacija za dohodovne aktivnosti za porodice koje su

¹⁵ Ovo je dogovoreno sa Delegacijom Evropske unije u postupku odobrenja Dodatka br. 3 u januaru 2015. g.

obnovile sopstvene kuće i laptopove za školsku decu iz 59 porodica u socijalnim stambenim jedinicama.

6 Multidisciplinarne (tematske) oblasti

6.1 Rodna ravnopravnost

Pitanje rodne ravnopravnosti je rešavano u svakoj oblasti projekta, pošto je puno učešće žena preduslov za dugoročni socio-ekonomski razvoj i stvaranje dobre lokalne uprave.

Do kraja jula 2015. godine, ukupno 61 porodica sa 306 članova, od kojih su 151 ženskog i 155 muškog pola, dobila je punu podršku kroz projekat.

Korisnice su takođe podsticane da uzmu aktivno učešće u konsultativnom procesu. Kao rezultat toga, na primer, 58 ljudi (36 žena i 22 muškarca) iz 49 porodica prisustvovalo je tematskim konsultacijama o dve predložene lokacije za socijalno stanovanje, gde su žene preuzimale veću inicijativu i generalno aktivnije učestvovala u diskusijama od muškaraca.

6.2 Životna sredina

Projekat poštuje važeće zakone i propise Srbije¹⁶ i UNOPS-ovu Politiku održive infrastrukture, i vodi računa o zaštiti životne sredine, sprečavanju zagađenja, održivom korišćenju resursa, osećaju za lokalni kontekst i smanjenju rizika po životnu sredinu i rizika od katastrofa.

Svaka lokacija je procenjena kako bi se utvrdili mogući izvori zagađenja, blizina gustog saobraćaja, itd. Mere zaštite životne sredine su ugrađene, definisane i propisane u urbanističkoj dokumentaciji za lokaciju sve do dalje razrade projekta. Da pomenemo samo neke:

1. Uslovi i ograničenja vezana za karakteristike tla moraju se definisati kroz dodatna hidrogeološka i geotehnička istraživanja na lokaciji da bi se obezbedilo da se kuća adekvatno sagradi kako bi se osigurala njena stabilnost i bezbednost
2. Svaka konstrukcija mora se proračunati i izgraditi tako da bude otporna na zemljotres, prema lokalnoj seizmičkoj zoni
3. Obezbeđivanje dovoljnog broja parking mesta – 0,7 po stanu prema zakonu, čime se obezbeđuje zaštita okolnih zelenih površina
4. Povezivanje kuća na svu raspoloživu komunalnu infrastrukturu, ili definisanje nezavisnih, lokalnih rešenja; centralno grejanje gde je god to moguće, primenom saveta u pogledu održivih i obnovljivih izvora energije;

¹⁶Da navedemo samo neke: Zakon o zaštiti životne sredine (SG RS 135/04 i 36/09), Zakon o energetici (SG RS 84/04, 57/11 i 80/11) Pravilnik o energetske efikasnosti zgrada (SG RS 61/11) Pravilnik o uslovima i načinu izdavanja sertifikata o energetske svojstvima zgrada (SG RS 61/11) Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu (SG RS 135/04, 36/09 i 88/10) Zakon o zaštiti prirode (SG RS 36/09, 88/10 i 91/10)

5. Dovoljno svetla i sunca u svim životnim prostorima, veći stanovi trebalo bi da budu dvostruko orijentisani kako bi se obezbedila nesmetana cirkulacija vazduha
6. Odabir materijala koji su lokalnog porekla, prirodni, ekološki i laki za održavanje
7. Pokrivenost najmanje 30% okolnih slobodnih površina zelenilom
8. Odvojeno sakupljanje i tretman otpadnih materijala – dovoljno prostora i dovoljan broj kontejnera za odlaganje otpada i sekundarnih sirovina.

Pored toga, pre i posle preseljenja u socijalne stambene jedinice, korisnici su učestvovali u informativnim radionicama o zaštiti životne sredine, sa fokusom na: racionalnu potrošnju energije, vrste grejanja, zaštitu od požara i poplave, planiranje ekonomike i ulaganja domaćinstva, funkcionalno korišćenje i održavanje zajedničkih prostora i uređenje okolnog prostora i obradivog zemljišta.

6.3 Institucionalni i upravljački kapacitet

Promena sekretara za socijalnu zaštitu u martu 2015. godine nije uticala na dogovoreno sprovođenje projektnih aktivnosti. Naprotiv, unapređeni su mehanizmi saradnje i komunikacije. Koordinacija sa Beolandom, koji je zadužen za tehnički deo projekta, bila je veoma dobra u svim aspektima, a poboljšala se i koordinacija unutar gradskih institucija.

6.4 Dobro upravljanje

Učešće i dalje predstavlja ključni element sprovođenja projekta i projektni tim je nastavio da obezbeđuje da se mišljenje korisničkih romskih porodica, muškaraca i žena uzima u obzir – u svakoj fazi aktivnosti.

Međutim, iako je Sekretarijat za socijalnu zaštitu preuzeo odgovornost za sprovođenje Akcionog plana, i dalje nema nijednog izveštaja o sprovođenju Akcionog plana. Nije bilo transparentnosti u postupku dodele novih lokacija projektu. Isto tako, još uvek nisu organizovane prave i svrsishodne konsultacije sa primajućim zajednicama. Sekretarka je komunicirala samo s gradonačelnicima odgovarajućih opština ili samoproglašenim liderima zajednice. Proces konsultacija sa primajućim zajednicama nije bio participativan i u skladu sa urađenom Metodologijom i Akcionim planom za konsultacije sa primajućim zajednicama.

7 Sprovođenje

7.1 Nabavka

U skladu sa opštim projektnim planom rada, organizovane su sledeće procedure javnih nabavki:

- Ugovor za izvođenje radova za višeporodične socijalne stambene objekte u Jabučkom Ritu potpisan je 9. marta, a radovi su počeli 11. marta 2015. Godine.

- Tender za izvođenje radova na višeporodičnim socijalnim stambenim objektima u Mislođinu otvoren je 24. februara 2015. godine i, nakon produženja, zatvoren 23. marta. Ugovor je potpisan 11. maja 2015. godine nakon izdavanja građevinske dozvole.

7.2 Ljudski resursi

Nakon potpisivanja Dodatka 3 s delegacijom Evropske unije 7. februara 2015, potpisani su izmenjeni ugovori sa osobljem i ugovori o pružanju pravnih i advokatskih usluga.

7.3 Finansije

Dana 31. jula 2015. godine, ukupni rashodi projekta iznosili su 2.378.551,08 evra, što predstavlja 66,07% ukupnog budžeta. Finansijski izveštaj dat je u Aneksu III.

7.4 Logistika/Putovanja

Projekat raspolaže sa dva vozila, koja su u funkciji od juna 2013. godine. Putne naloge overava menadžerka projekta putem UNOPS-ovog procesa delegiranja ovlašćenja.

7.5 IKT

Celokupno osoblje ima UNOPS-ove e-mail adrese i pristup Intranetu koji omogućava internu i eksternu komunikaciju. Operativno osoblje ima Atlas korisničke profile, što im omogućava da obrađuju plaćanja, evidentiraju sredstva i izdaju ugovore.

8 Praćenje i evaluacija

8.1 Praćenje

Za vreme revizije Projektnog centra Srbija (RSOC) od strane Odbora revizora Ujedinjenih nacija (UNBOA) u martu 2015. godine, menadžerka projekta je razgovarala sa revizorima o pitanjima upravljanja ljudskim resursima (u okviru razmatranja pitanja zdravlja i bezbednosti gradilišta u Orlovskom naselju). Tim UNBOA je posetio i objekat socijalnog stanovanja u Orlovskom naselju i sva zapažanja i nalazi su bili pozitivni.

Dana 13. februara 2015. godine, održan je sastanak između gradonačelnika Grada Beograda, Siniše Malog, šefa Delegacije Evropske unije u Srbiji, Majkla Devenporta, predstavnika institucija Grada Beograda i UNOPS-a o realizaciji Akcionog plana Grada Beograda i projekta. Glavne teme razgovora su bile obezbeđenje građevinskih dozvola za Jabučki Rit i Mislođin, završetak infrastrukturnih priključaka u Orlovskom naselju, usvajanje Pravilnika i objavljivanje javnog poziva za izbor korisnika socijalnog stanovanja, priprema preseljenja porodica u Orlovsko naselje, hitna organizacija konsultacija sa primajućim zajednicama i priprema opšteg pristupa za porodice koje će ostati bez stambenog rešenja u okviru projekta.

Naknadni sastanak o planiranju aktivnosti u finalnoj fazi LBHT projekta održan je između pomoćnika gradonačelnika Grada Beograda, predstavnika Delegacije Evropske unije, institucija

Grada Beograda i UNOPS-a 30. jula 2015. godine. Glavne teme razgovora su bile završetak građevinskih radova u Jabučkom Ritu i Mislođinu, konsultacije sa primajućim zajednicama i mogućnost rekonstrukcije lokalnog puta od Jabučkog Rita do Ovče.

8.2 Sednice Upravnog odnora/Koordinacionog tela

Na osmom sastanku Koordinacionog tela, 3. februara 2015. godine, usvojen je Pravilnik o kriterijumima izbora korisničkih porodica za socijalno stanovanje i obrazac ugovora o zakupu za socijalno stanovanje i socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima. Savetnik za ljudska prava OHCHR predstavio je Metodologiju za konsultacije sa primajućom zajednicom i Akcioni plan za sprovođenje Metodologije, objašnjavajući potrebu da institucije Grada preuzmu vodeću ulogu u organizovanju adekvatnih konsultacija sa primajućom zajednicom koje se baziraju na zakonima i drugim propisima. Razgovaralo se o novoj potencijalnoj lokaciji u Ovči, kapaciteta 19 jedinica, i odlučeno je da bi trebalo da se pripremi detaljni predlog za sledeći sastanak Koordinacionog tela sa podacima o vlasništvu i urbanističkim podacima, rokom i finansijskim delom za opremanje lokacija.

Deveti sastanak Koordinacionog tela održan je 18. maja 2015. godine. Usvojen je konačni izveštaj o evaluaciji za lokaciju za socijalno stanovanje u Mislođinu i rang lista porodica koje su se prijavile za socijalno stanovanje. Koordinaciono telo je upoznato s pripremnim aktivnostima za konsultaciju s primajućim zajednicama i dodatnim sredstvima IPA 2014 namenjenih za obezbeđenje trajnog stambenog rešenja za porodice koje će ostati bez pomoći u okviru projekta.

8.3 Evaluacija

Evaluaciju ovog projekta će izvršiti DEU preko nezavisnih spoljnih evaluatora. Projektni tim će saradivati sa evaluatorima i omogućiti svaki aspekt evaluacije na zahtev.

Aneks I Napredak po pokazateljima

Pokazatelj	Opšti status
NIVO UTICAJA (OPŠTI CILJ)	
Doprinos poboljšanju životnih uslova porodica izbeglih i interno raseljenih lica.	<p>Do kraja jula 2015. godine, 61 korisnička porodica sa 306 članova porodice (151 ženskog i 155 muškog pola) uselila se u svoje nove domove. Iako se porodice svakodnevno suočavaju s različitim izazovima, pružena podrška bi mogla da bude čvrsta osnova za socijalnu inkluziju i doprinos poboljšanju njihovog opšteg položaja u društvu.</p> <p>Sprovođenje Pravilnika o socijalnom stanovanju doprinosi procesu poboljšanja položaja romskih porodica, dok je socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima po prvi put uvedeno kao model socijalnog stanovanja za romsku populaciju u gradu Beogradu.</p>
NIVO ISHODA (SVRHA PROJEKTA)	
Obezbeđivanje adekvatne podrške za maksimalno 200 romskih porodica pogođenih raseljavanjem, uključujući, tamo gde je moguće, trajna stambena rešenja	<p>Projekat je do sada obezbedio održiva stambena rešenja za 61 porodicu (306 članova porodice, 151 ženskog i 155 muškog pola): 12 preseljeno u socijalne stambene jedinice u Orlovskom naselju, deset je dobilo pomoć za rekonstrukciju sopstvenih kuća i 39 se preselilo u seoske kuće. Svaka porodica (61) je dobila osnovni komplet aparata za domaćinstvo (šporet na drva, veš mašinu i frižider); oni u sopstvenim kućama i seoskim domaćinstvima su dobili i građevinski materijal za rekonstrukciju njihove imovine. Pored toga, 38 porodica u seoskim domaćinstvima dobilo je alate i mašine, s kojima bi mogli ostvariti prihod.</p> <p>Završena je izgradnja 15 stanova u Jabučkom Ritu.</p> <p>Projekat je pružio podršku Gradu Beogradu u izradi, usvajanju i sprovođenju Pravilnika</p>

Pokazatelj	Opšti status
	<p>o kriterijumima za izbor korisničkih porodica za socijalno stanovanje.</p> <p>OHCHR je uradio Metodologija za konsultacije sa primajućom zajednicom i njome se određuje obim obaveznih konsultacija sa primajućim zajednicama u okviru procesa razvoja i sprovođenja aktivnosti, koje su u njihovom neposrednom interesu. Ona omogućava doslednu primenu načela učešća i nediskriminacije, s posebnim naglaskom na stvaranju iskrenog dijaloga, posredovanja i različitih oblika informisanja lokalnog stanovništva. Isto tako podrazumeva i uključivanje svih institucija zaduženih za sigurnost i integritet Roma da bi sva lica mogla u potpunosti da koriste svoja ljudska prava i osnovne slobode bez diskriminacije po bilo kom osnovu.</p> <p>Rezultati internog praćenja korisnika preseljenih u seoska domaćinstva, organizovanog u toku marta 2015. godine, pokazuju da je velika većina porodica zadovoljna primljenom pomoći i ceni trajno stambeno rešenje uprkos činjenici da su se suočavali sa mnogim poteškoćama, posebno u početku nakon preseljenja. Većina uticaj promene smatra pozitivnim u smislu poboljšanja životnih uslova, sticanja vlasništva i mira i zadovoljavajućeg uključivanja u zajednice. Polovina porodica ulažu dodatna sredstva i rad radi poboljšanja stanovanja i uslova života, što se smatra glavnim pokazateljima održivosti. Pored znatnog broja primera dobre prakse, postoje slučajevi produženog prilagođavanja novim okolnostima, sumnji i neodlučnosti, posebno u zimskom periodu u seoskim kućama kada prestaje period sezonskih radova. Očigledno da zima izaziva sezonske migracije, koje se dešavaju kod 23% porodica. Iskorišćenost primljenog paketa pomoći znatno varira od 13 do 100% u zavisnosti od vrste pomoći.</p>
NIVO REZULTATA	
Planiranje preseljavanja ciljnih zajednica u trajna	Sve porodice koje su izabrale socijalne stanove su imale prilike da učestvuju u

Pokazatelj	Opšti status
<p>stambena rešenja, koja ispunjavaju standarde UN po pitanju ljudskih prava, konkretno Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (ICESCR) i Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)</p>	<p>konsultacijama o modelima socijalnog stanovanja, Pravilniku i postupku primene.</p> <p>Metodologija za konsultacije sa primajućom zajednicom usvojena je 3. februara 2015. godine na sastanku Koordinacionog tela.</p> <p>Krajem jula 2015. godine, na spisku korisnika bilo je 170 porodica (726 članova porodica, 358 ženskog i 368 muškog pola). Spisak se stalno ažurirao informacijama iz Sekretarijata za socijalnu zaštitu Grada Beograda o novorođenim i preminulim osobama.</p>
<p>Utvrđene lokacije za izgradnju, urađene su sve neophodne analize i donete konačne odluke o lokaciji</p>	<p>U svom izveštaju Radna grupa projekta je navela da je na sastanku Koordinacionog tela, održanom 18. maja 2015. godine, potvrđeno da lokacija u Mislođinu (Obrenovac) odgovara za izgradnju 32 socijalna stana i da ispunjava međunarodne standarde jer omogućava pristup zapošljavanju, tržištima i osnovnoj infrastrukturi i uslugama, kao što su voda, struja, kanalizacija, zdravstvena zaštita i obrazovanje.</p> <p>Na osnovu Pravilnika o socijalnom stanovanju i rezultata javnog poziva za prijave za socijalne stanove, Komisija za socijalno stanovanje je utvrdila listu od 12 porodica za preseljenje u socijalne stambene jedinice u Orlovskom naselju i 15 porodica u socijalne stanove u Jabučkom Ritu. Lista porodica koje će živeti u Mislođinu očekuje se u septembru 2015. godine.</p>
<p>Izrađena planska i tehnička dokumentacija za izgradnju stambenih jedinica i rekonstrukciju privatnih kuća i seoskih domaćinstava</p>	<p>Građevinska dozvola za lokaciju za socijalno stanovanje u Jabučkom Ritu izdata je 20. februara 2015. godine, a postala pravosnažna 2. marta 2015. godine.</p> <p>Građevinska dozvola za Mislođin je zatražena 31. marta 2015. godine, dobijena 20. aprila i postala pravosnažna/ pravno obavezujuća 27. aprila 2015. godine.</p>
<p>Izgradnja višeporodičnih stambenih objekata,</p>	<p>Izgradnja 12 stanova u Orlovskom naselju završena je početkom maja 2015. godine.</p>

Pokazatelj	Opšti status
<p>obezbeđenje seoskih domaćinstava i rekonstrukcija privatnih kuća i seoskih domaćinstava u skladu sa prihvaćenim standardima održive infrastrukture</p>	<p>Zapisnik o primopredaji objekta potpisan je 22. maja, upotrebna dozvola je dobijena 25. maja, a zvanično otvaranje je održano 26. maja 2015. godine.</p> <p>Izgradnja 15 stanova u Jabučkom Ritu počela je 11. marta 2015. godine i završena 31. jula 2015. godine. u ugovorenom roku. Radovi na infrastrukturnim priključcima, koji su obaveza Grada Beograda, takođe se odvijaju dobro, a dobijanje upotrebne dozvole se očekuje do kraja avgusta 2015. Porodice bi trebalo da se usele do 10. septembra 2015. godine.</p> <p>Izgradnja 32 stana u Mislođinu počela je 20. maja, sa zakašnjenjem od najmanje dva meseca¹⁷, sa utvrđenim rokom završetka 5. novembra 2015.</p> <p>Prema odluci Komisije za verifikaciju seoskih domaćinstava, u julu 2015. godine je kupljena jedna seoska kuća i pokrenut je postupak za kupovinu još jedne, što ukupno iznosi 41 obezbeđeno seosko domaćinstvo.</p>
<p>Pravni okvir, vlasništvo, upravljanje, održavanje i bezbednosni modeli analizirani i dogovoreni među zainteresovanim stranama</p>	<p>3. februara 2015. godine Koordinaciono telo je usvojilo Pravilnik o kriterijumima izbora korisničkih porodica za socijalno stanovanje. Pravilnikom se predviđaju dva modela socijalnog stanovanja – socijalno stanovanje i socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima, kojim se korisnicima pruža zaštita od eventualnog kasnijeg iseljenja iz stanova za socijalno stanovanje, sa uputstvom za zakupninu, obezbeđenje i plaćanje komunalnih usluga, uključujući subvencije između Grada Beograda i romskih porodica. Grad Beograd je po prvi put uveo socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima kao model socijalnog stanovanja za romsku populaciju za sve porodice koje ispunjavaju kriterijume.</p>

¹⁷ Do kašnjenja je došlo usled zakasnelog usvajanja podzakonskih akata uz Zakon o planiranju i izgradnji, produženog postupka dobijanja građevinske dozvole, a početak izgradnje je kasnio jer je Grad Beograd kasnio sa rušenjem objekata na lokaciji.

Pokazatelj	Opšti status
	<p>Javni poziv za izbor korisnika socijalnog stanovanja je bio otvoren od 20. februara do 23. marta i 73 porodice su predale svoje zahteve. Održane su nedeljne konsultacije u svim naseljima i za porodice smeštene izvan naselja radi podrške u prikupljanju potrebnih dokumenata i pravovremenog podnošenja. U maju 2015. godine Komisija za socijalno stanovanje je predstavila konačnu rang listu.</p>
Plan raseljavanja urađen i sproveden	<p>26. maja 2015. godine, dvanaest porodica sa 58 članova (29 ženskog i 29 muškog pola) preselilo se u svoje nove domove u objektu za socijalno stanovanje u Orlovskom naselju i dobilo osnovni komplet aparata za domaćinstvo (frižider, šporet na drva i veš mašinu). Time se dobija ukupan broj od 61 porodice koje su kroz projekat dobile punu podršku (306 članova porodice, 151 žena i 155 muškaraca): 12 u socijalnim stanovima, 39 u seoskim domaćinstvima i deset u obnovljenim vlastitim kućama.</p>
Unapređenje socijalne i/ili ekonomske infrastrukture u primajućim zajednicama kako bi se izašlo u susret potrebama primajuće zajednice i integraciji preseljenih muškaraca, žena i porodica	<p>Iako su Metodologija za konsultacije sa primajućom zajednicom i Akcioni plan za sprovođenje te metodologije usvojeni na sastanku Koordinacionog tela održanom 3. februara 2015. godine, do sada nije ostvaren značajniji napredak ka ostvarenju Rezultata 7 zbog propusta Grada Beograda da organizuje svrsishodne konsultacije sa primajućim zajednicama.</p>

Aneks II – Indikativni plan za treći i četvrti kvartal 2014

1. REZULTAT	1.3 Emitovati tri priče o različitim stambenim rešenjima Podržati organizovanje sastanaka Koordinacionog tela Pripremiti peti bilten projekta i dve priče za internet stranicu projekta
2. REZULTAT	2.4 Izbor 32 porodice za preseljenje u Mislođin
Rezultat 3	Sve aktivnosti završene
4. REZULTAT	4.2 Završiti građevinske radove na objektu sa 32 stana u Mislođinu 4.4 Rekonstrukcija dve seoske kuće
5. REZULTAT	5.2 <i>Podržati Grad Beograd u sprovođenju administrativnih procedura u skladu sa važećim zakonodavstvom o pravu na socijalno stanovanje</i> 5.4 Obaviti konsultacije o Metodologiji za tematske konsultacije o zaštiti životne sredine i poboljšanju životnih uslova (Deo 3) za stanovnike socijalnih stanova u Jabučkom Ritu i Mislođinu
6. REZULTAT	6.1 Priprema rasporeda preseljenja i plana pomoći za dve porodice u seoska domaćinstva i 47 porodica u Jabučki Rit (15) i Mislođin (32) 6.2 Isporuka aparata za domaćinstvo korisnicima (49) 6.3 Organizovanje preseljenja u dva seoska domaćinstva i 47 socijalnih stambenih jedinica u Jabučkom Ritu i Mislođinu
7. REZULTAT	Nije relevantno

Lista dodatnih Aneksa

Aneks III	Finansijski izveštaj
Aneks IV	Pravilnik o izboru porodica za socijalno stanovanje
Aneks V	Ugovori o zakupu
Aneks VI	Metodologija za konsultacije sa primajućom zajednicom
Aneks VII	Spisak porodica – Seoska domaćinstva
Aneks VIII	Spisak porodica – Rekonstrukcija sopstvene imovine
Aneks IX	Spisak porodica – Socijalno stanovanje

Aneks X	Evidencija rizika i problema
Aneks XI	Izveštaj o monitoringu za komponentu seoskih domaćinstva